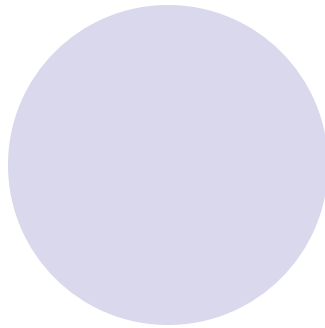
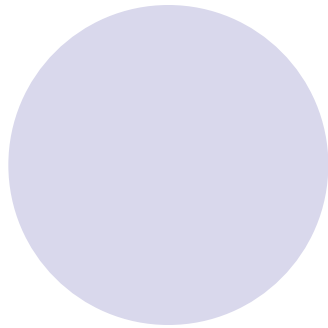
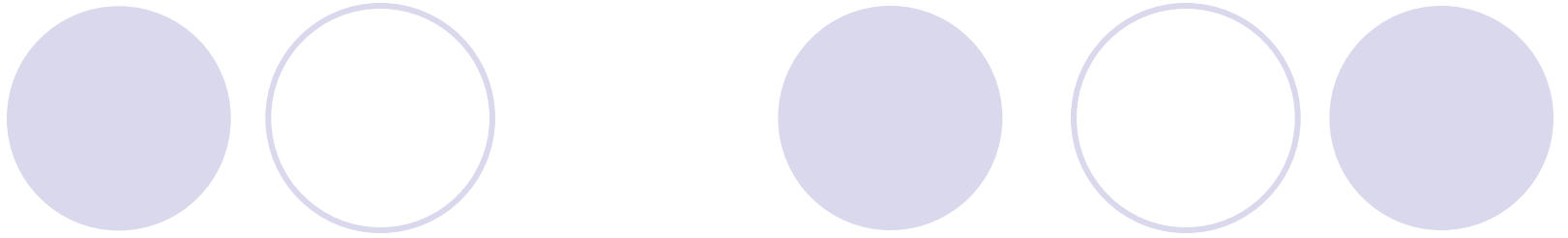

Kutatások konceptuális alapjai. A
vizsgálatok típusai. Hipotézis

Kik a boldogabbak az írek vagy az
olaszok ?

Konceptualizáció= meghatározni azt, hogy mit értünk adott dolog alatt.
A vizsgálni kívánt fogalmak meghatározása

- Mit jelent a boldogság?
 - Öröm
 - Elégedettség
 - Vidámság
 - Sikerélmény
- Kik számítanak írnek, olasznak?
 - Akik az adott országban élnek?
 - Akik annak vallják magukat?
 - Akik beszélik a nyelvet?
 - És mi van azokkal, akik nem élnek az ország területén?

Operacionalizáció=kitalálni azt, hogy hogyan mérjük a fogalmakat.

- Például: hogyan mérjük a boldogságát a két népnek?
 - Mindegy-e hogy egy temetési menetben vagy egy focimeccsen??

Feladat

- Azt szeretnénk kutatni, hogy a magyarországi mélytengeri búvárok milyen tömegközlekedési eszközök használatát preferálják lakóhelyükön közlekedésük során.
- Definiáljuk a bizonytalan fogalmakat!

A kutatás indítékai

- Személyes indítékok
- Alap kutatás: valamilyen tudományos elmélet ellenőrzésének az igénye motiválja a kutatót?
 - Pld: Igaz-e az a mai társadalomra, amit Marx írt a kapitalista társadalom vonatkozásában?
 - Vagy: Tényleg a reformátusok több öngyilkosságot követnek el, mint a katolikusok?
- Alkalmazott kutatás

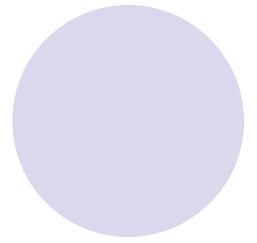
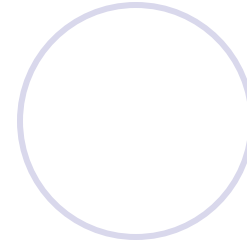
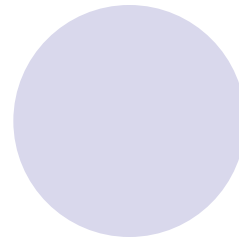
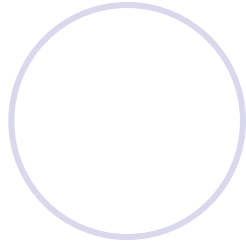
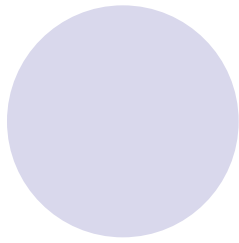
A kutatás logikája alapján lehet:

Deduktív vagy induktív jellegű

A vizsgálatok céljai

- **Felderítő jellegű vizsgálatok:**
 - A kutatási probléma jobb megismerése
- **Leíró kutatások:**
 - Pld: milyen identitással jellemezhetőek a sikeres romák Magyarországon?
 - Milyen rétegekből áll a mai magyar társadalom?
 - Milyen családtípusok vannak Magyarországon?
- **Magyarázó jellegű kutatások:**
 - Egyes ismérvek közötti kapcsolatot vizsgál
 - Oksági viszonyok vizsgálata
 - Pld: milyen okokkal magyarázható az, hogy az egyik sikeres roma magyarnak, a másik inkább romának tartja magát?
 - A szülők iskolai végzettsége és a gyerekvállalás között van-e összefüggés?

- Oksági viszonyok két típusa:

- Determinisztikus

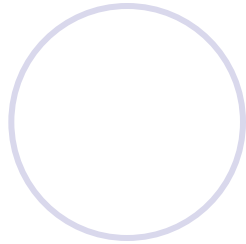
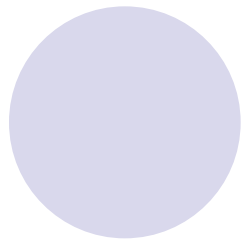
- Az egyik megváltozása a másik megváltozását vonja maga után: pld. Munkabér és munkaórák száma

- Sztochasztikus

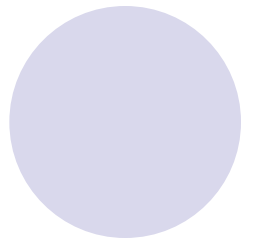
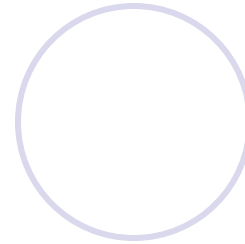
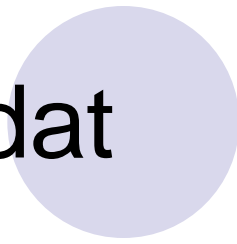
- Az ok nem kizárólagosan magyarázza az okozatot, de tendenciaszerű összefüggés van a két jelenség között.

Példák a három vizsgálati típusra

1. Felderítő: milyen domborzati elemek vannak hazánkban?
2. Leíró: Mennyi, hol, milyen méretűek ezek a domborzati elemek (pld. Vizek, hegyek, alföldek, stb)
3. Magyarázó: a domborzati elemek kapcsolatára derít fényt: pld. A folyók hogyan alakítják a hegyek formáját?

Feladat

- A család témakörén belül találjunk ki
felderítő, leíró és magyarázó vizsgálatot!

Vizsgálati típus idődimenzió alapján

1. Keresztmetszeti vizsgálatok:

Pillanatfotót készítünk az adott jelenségről.

2. Longitudinális vizsgálatok:

1. Trendvizsgálat: pld. Népszámlálás

(egy populációban az idővel bekövetkezett változások vizsgálata)

2. kohorszvizsgálat: életkori csoport vizsgálata különböző időpontokban

3. Panelvizsgálat: minden alkalommal ugyanazokat az embereket vizsgáljuk!

A vizsgálat jellege alapján:

- Kvalitatív kutatások

- Minőségi
- Nem a számosság fontos
- Részletezető
- Rugalmas
- Elemező
- Alapos
- Szubjektív?

- Kvantitatív kutatások

- Mennyiségi
- Számosság fontos
- Statisztikai, matematikai
- Változók közötti kapcsolatok
- Objektív?

**Mikor legyen kvalitatív
és mikor kvantitatív?**

Elemzési egységek

- Egyének
- Csoportok
- Szervezetek
- Társadalmi produktumok

Feladat

- Az alábbi példákban mi volt az elemzési egység?
 1. A nők a férfiaknál többet néznek tv-t mert kevesebb időt töltenek munkavégzéssel, az otthonuktól távol.
 2. Az USA 130 városának nagyobb a lélekszáma százezernél.
 3. A első anonim alkoholistákat tömörítő szervezetek 1989-ben jöttek létre.
 4. Azt vizsgáljuk, hogy a párválasztási szokások hogyan alakultak a múlt században hazánkban

A kutatás kezdő lépései: kutatási probléma megfogalmazása, hipotézisek felállítása

- A kutatási probléma, vagy kutatási kérdés
 - Pld. A hajléktalanná válás körülményeinek vizsgálata és az abból való kitörési pontok
 - Hogyan lesz valakiből hajléktalan?
 - Hogyan, milyen módon lehet a társadalomba visszajutniuk?

A kutatási probléma legyen konkrét, ne túl általános. Ne akarjunk egyszerre mindent!!

Hipotézis

- Előfeltevés, melyet a kutatás során igazolunk vagy cáfolunk.
- A kutatás vezérfonala.

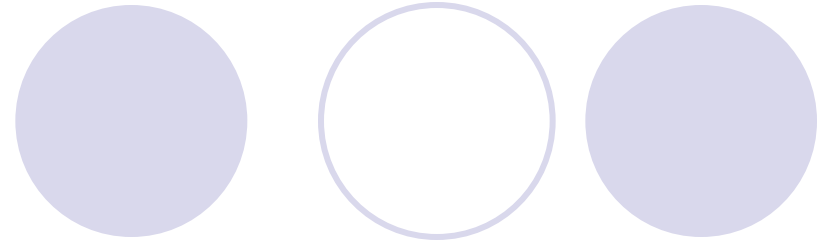
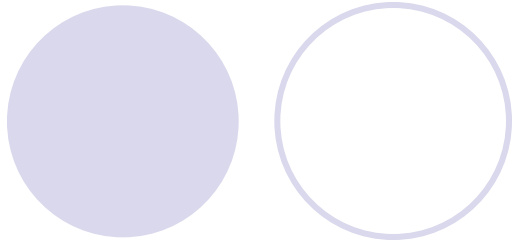
Pld.: A vallásosság és a gyerekszám között összefüggés van.

Vagy:

A férfiak több befejezett öngyilkosságot követnek el, mint a nők.

Vagy:

Minél magasabb a munkanélküli segély összege annál kevésbé motiváltak az emberek arra, hogy dolgozzanak.

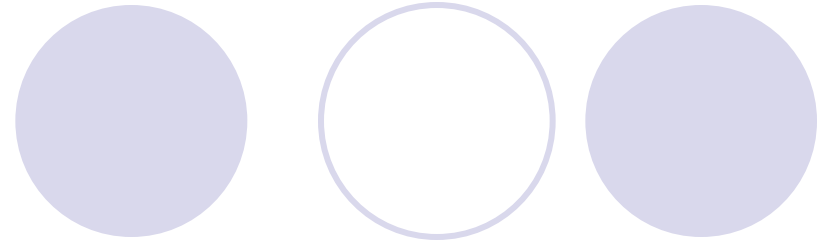
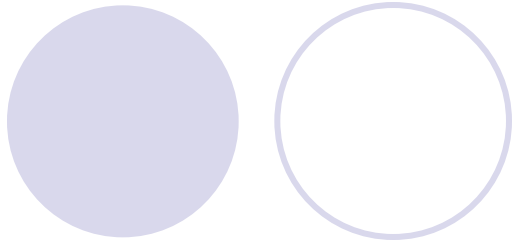
Min alapulhat a hipotézis?

sejtésen

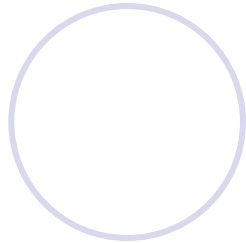
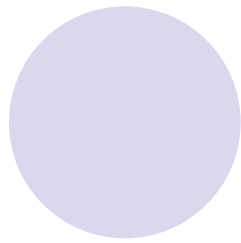
megérzésen

korábbi kutatásokon

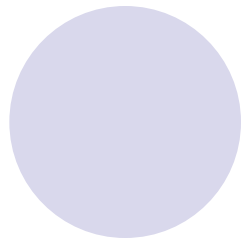
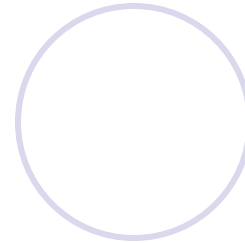
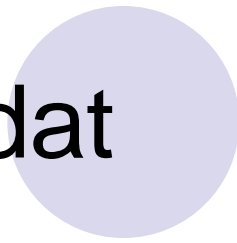
tapasztalaton

- Lehet-e hipotézis nélkül kutatni?

Feladat

Fogalmazzunk meg hipotéziseket az alábbi kutatási problémára vonatkozóan:

- A hajléktalanná válás körülményeinek vizsgálata és az abból való kitörési pontok
 - Hogyan lesz valakiből hajléktalan?
 - Hogyan, milyen módon lehet a társadalomba visszajutniuk?

Dimenziók és indikátorok

- Hajléktalanok életútjának vizsgálata

Dimenziók:

1. Kiből lesz a hajléktalan?
2. Életmódja, életvitele, kapcsolati hálója?
3. Jövőképe

Indikátorok:

1. Pld: kiből lesz a hajléktalan? (Gyerekkor, válás, munkahely, deviancia, stb)
2. Életmód, életvitel, kapcsolati háló (hol él és kikkel, miből? Család? Munka? Hogyan telik egy napja?)